

Jónás, a bűnbánó

Időpont: 1936. július 5. Szentháromság ünnepe utáni 4. vasárnap

Alapige: Jón 1,12

Ő pedig monda nékik: Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe, és megcsendesedik a tenger ellenetek; mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.

Jónás próféta története a Biblia egyik legcsodálatosabb története. Olyan csodálatos dolgok történnek benne, hogy az ember földbe gyökerezett lábbal áll meg előtte. Viharok támadnak, és viharok szűnnek meg egy szóra. Hatalmas halak mozdulnak meg a tenger fenekén, hogy parancsszóra felszínre jöjjenek, és elnyeljenek egy embert, hogy aztán egy bizonyos napon egy bizonyos időben szárazra tegyék. Növényzet indul növekedésnek, egyik napról a másikra olyan nagyra nő, hogy árnyékában megpihenhet az ember, hogy aztán másnap semmi se maradjon belőle. Az indiai fakírok világában történnek ilyen csodálatos dolgok, melyek elképesztenek és megdöbbenetnek.

Pedig Jónás történetében nem az a legnagyobb csoda, hogy viharok támadnak és elülnek, halak jönnek és tűnnek el parancsszóra, növények nőnek és hervadnak el egy nap alatt. Jónás történetének legnagyobb csodája az, mikor Jónás az ingadozó hajó fedélzetén térdre esve azért könyörög: „*Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe, és megcsendesedik a tenger ellenetek, mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.*” Ez a bűnbánat csodája.

A bűnbánat csodája azért olyan nagy csoda, mert létrejöttéhez három tényező szükséges. A bűnbánat csodája: az Isten csodája, a bűnös ember csodája és a felebarát csodája. Ez a vers mind a három tényezőt világosan megmutatja.

* * *

A bűnbánat Isten csodája.

Kimondhatatlanul nehéz bűnbánatra jutni. Annak, akinek élete tele van bűnökkel, melyeket e világ is bűnnek bélyegez, melyeket nem lehet eltitkolni, mert nyilvánosan cselekszi azokat, annak az embernek azért nehéz bűnbánatra jutni, mert lelkiismerete a bűn levegőjében elaludt, tisztaságérzéke meggyöngült, hozzászokott a bűnhöz. Az igaz, a hívő embernek, vagy mondjuk így: a „jó” embernek, a világ szerinti erkölcsös embernek meg azért nehéz bűnbánatra jutni, mert ha lelkiismerete meg is mutatja élete árnyoldalát, a Sátán mindig gondoskodik róla, hogy szemé elé tartsa élete fényoldalainak sokaságát, hogy evvel elaltassa lelkiismeretét, megnyugtassa, hogy nem kell kétségbe esnie bűnei felett, hiszen azok csak emberi gyarlóságok. Nem lehet senki sem tökéletes, emberek vagyunk mind, mindenki megbotlik. Lám, Isten kegyelméből milyen világosságra jutott, mennyi hit, mennyi szépség, mennyi szentség van életében! Ezért nehéz a „jó” embernek bűnbánatra jutni.

Pedig mindenkinek el kell jutni bűnbánatra. Még Jónásnak is. Pedig Jónás Isten embere volt. Olyan valaki, akivel Isten beszélő viszonyban állott, szólott hozzá. Nemcsak ő szólt

Istenhez, de Isten is szólt őhozzá. Nagy munkára szemelte őt ki az Isten, nagy megbízatást tartogatott számára. Ninive misszionálására kiválasztott edénye volt. Egy ország megtérését akarta letenni a kezébe. És a történet további folyása igazolja is, hogy Isten nem tévedett, mikor Jónásban ilyen embert látott. Látjuk, hogy mikor aztán engedelmeskedik küldetésének, szavára az egész nép zsákba öltözik, és hamuba ül. Az egész város megtér. És ennek az embernek is el kellett jutni a bűnbánatra. Milyen rettenetes nehéz volt idáig eljutnia! Istennek vihart kellett bocsátani a tengerre, amelyen az isteni megbízatás újjával ellenkező irányban akart menni. Aki volt már viharban a tengeren, az tudja, micsoda hatalmas erők mozdulnak meg akkor, hogyan kavargatják föl a feneketlen tengert, mint parányi pocsolót a játszó gyermek kis ostorával, hogyan hányják-vetik a hullámok ide-oda a hatalmas hajóóriást, mint kis dióhéjat. Istennek vihart kell bocsátani, hogy a természeténél fogva alvó embert, az alvó Jónást is felébressze bűneinek tudatára.

De néha még ez sem elég. Jónásnak sem volt elég. Amíg vihar volt, Jónás aludt, sorsot kellett vetni rá. Közelebb kellett hozni hozzá Isten ítéletét. A kétségbeesett matrózok sorsot vetnek. Talán egy urnába teszik a hajón lévők nevét, hogy egy névnek kihúzásával mutassa meg Isten, hogy ki miatt van ez a nyomorúság rajtuk, hogy vezesse a sorshúzó kezét afelé, aki miatt ezt a vihart küldte rájuk. Kihúzzák Jónás nevét. Jónás érzi, mint szorul egyre szorosabbra a hurok a nyaka körül, és mikor rárohannak a matrózok az életüket féltő emberek kétségbeesésével: Ember! Mit csináltál te, hogy miattad van rajtunk ez a nyomorúság?! - akkor török össze a Jónás szíve.

Milyen retentő kemény tud lenni egy emberi szív! Mozgósítani kell az egész teremtett világot, a tengert, az embereket, az állatokat kell rászabadítani, hogy halálra keressék, míg végre össze tud törni, és el tudja mondani: „...*Fogjatok meg és vessetek a tengerbe...*, mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.” A bűnbánat Isten csodája. Senki a világon bűnbánatra a maga erejéből eljutni nem tud. Isten Szentlelkének csodája ez. Ő győz meg bennünket bűn, igazság és ítélet tekintetében.

Kedves Testvéreim! Ha Isten e vasárnapon elhozott ide, mert nem tudsz tovább nyugodtan aludni életed viharvert hajójában, és úgy érzed, szorul körülötted a hurok, hogy egyre többen vannak, kik támadásra készülnek ellened, emeld fel a fejed! Könnyes tekintettel nézz az égre, mosolyogj a beborult égre, mert Isten nagy csodáját akarja véghez vinni rajtad, bűnbánatra akar ébreszteni. Isten kegyelmének jele ez, mikor a bűnbánat és önítélet vihara kitör egy emberi szívben.

* * *

A bűnbánatnak azonban van emberi eleme is, és éppen azért **a bűnbánat a bűnös ember csodája is**. Ne értsük félre, a bűnbánat csodáját egyedül Isten viszi végbe Szentlelke által. Az embernek nincs más szerepe benne, mint hogy megadja magát Isten összetörő akaratának, odahelyezi kemény szívét és életét Isten hatalmas pörölye alá, hogy üsse és törje össze, ha neki úgy tetszik.

Jónás is megadja magát Istennek. Mikor odamennek hozzá, és számon kérik, hogy micsoda bűnt követett el, nem tér ki a felelet elől. Pedig mondhatta volna: „Ugyan micsoda babonáság ez! Hagyjatok nekem békét, én utas vagyok, megfizettem a menetdíjat, nekem jogom van a

hajón utazni.” És ha még tovább szorongatják, még sok mindent hazudhatott volna össze-vissza. Messziről jött idegen ember, mesélhetett volna akármit, senki sem tudott róla semmit, elhitethetett volna velük akármilyen történetet. Nem teszi. Megadja magát. Milyen csodálatos, hogy az az ember, aki fut az őt Ninivébe küldő Isten megbízása elől, meghódol, és nem akar elfutni az ítélő Isten elől: „*Fogjatok meg engem, és vessetek a tengerbe!...*” Ez a Jónás válasza.

Gondoljuk csak meg, mi vár erre a Jónásra. Ott látja maga előtt a sötét színekben feléje ásító mélység borzalmait, a prédára leselkedő halak sokaságát, látja magát széttépve a tenger fenekén vagy egy hatalmas hal gyomrában. Előtte ez a sok szörnyűség, és ő mégis megadja magát: „Nem bánom, akármilyen történik velem!”

És ekkor egy új csoda történik. Jónás azt hitte, a halál vár rá, és az élet várt rá. Ha a hajón maradt volna, meghalt volna, de mert életét alá merte rendelni Isten akaratának, új életet nyert. Jónás azt gondolta, az ítélet Istene vár rá, és a kegyelem Istene várta őt. Mikor hatalmas ívben átröpül a hajó korlátján, és nagy csobbanással összezapódik felette a tajtékzó tenger, mikor rémülve látja feléje közeledni kitátott szájjal az óriás halat, azt hitte, hogy itt a vég. S aztán meg kell látnia, hogy új élet kezdődik számára.

Testvérem, ha úgy látod, hogy Isten össze akarja törni szívedet, hogy ítélet alá akar vonni téged, Jónás így könyörög neked: Ne fuss előle! Isten haragja elől csak egy helyre menekülhetsz: Istenhez magához. Azt mondod, nem tudod, mi vár rád: szegyen? halál? – mindegy! Vesd alá magadat! Meg fogod látni, ítélet helyett kegyelem, halál helyett élet vár rád. Ez lesz a bűnbánó ember nagy csodája.

* * *

A bűnbánat csodájában a másik emberi elem a felebarát csodája.

Jónásnak meg lehetett volna úgy is oldani a kérdést, hogy ő ugrik bele a tengerbe. Gondolkodhatott volna így is: „Énmiattam van rajtatok minden, levonom ennek a következményét, belevetem magam a tengerbe. Ha miattam van ez a vihar, le fog csendesedni, és ti meg fogtok menekülni. Isten veletek!” – és ezzel átdobja magát a korláton. Jónásnak erre magának ereje nem volt. Úgy érezte, ezt önmagától meg nem tudja csinálni. Emberi segítség kell neki. Könyörög a körülötte lévőkhöz: „*Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe!...*” Ne gondoljátok, hogy ez a felebaráti szolgálat könnyű szolgálat. Világosan mutatja a történet, hogy a matrózok mindent megpróbáltak, hogy meg tudják másképp menteni a hajót, és ne kelljen halálra adniok a vétkeket, de nem volt más megoldás.

Itt van a bűnbánat csodájában a felebarát csodája. Nekünk bűnbánatunkban mindig szükségünk van emberekre. Mikor Isten Szentlelkének munkája nyomán eljutunk a holtpontra, mikor meglátjuk, hogy nincs más kiút, de nem merjük alávetni magunkat Isten ítéletének tajtékzó tengerébe, akkor azok a felebarátok segítenek át a holtpontra, akik megfogják bennünket, és belevetnek az ítélet tengerébe. Bizony ez keserves és nehéz szolgálat. Keserves annak is, aki teszi, és annak is, akivel teszik. Ezeket az embereket nem szoktuk szeretni. Nem szeretjük azokat, akik a bűneinkről beszélnek, csak azokat, akik hízelegnek nekünk. Pedig a bűnbánat csodájához szükségünk van ezekre az irgalmatlan emberekre. Sokkal nagyobb szükségünk van ezekre az irgalmatlan emberekre, mint azokra, akik mindig gyengédek és kedveskedők velünk. Higgyétek el, hogy a lélek üdvössége dolgában sokkal többet ártnak a

mézes-mázos, hízelkedő beszédű emberek, mint az irgalmatlanul sarokba szorító, bűneinket fejünkhöz vagdosó emberek.

Testvérem, ha úgy látod, hogy azok, akikkel együtt utazol az élet hajóján, meg akarnak keményen ragadni, mindenért téged akarnak okolni, s az ítélet feneketlen mélységébe dobni, – engedd magad átdobni életed utolsó biztonságának tartott korlátján az irtózatos halál mélységes fekete torkába, és szeresd azokat, akik a te bűneidről beszélnek: „*Áldjátok azokat, akik titeket átkoznak..., imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.*” (Mt 5,44)

* * *

A bűnbánat csodája a világ legnagyobb csodája. Higgyétek el, ha akárhány megfoghatatlan csoda történne most itt a templomban, nem volna olyan óriási csoda, mintha egy ember szíve megtörne és bűnbánatra indulna. Akármilyen bűvészmutatványnak tetsző csodát tenne is Isten, nem volna nagyobb ennél. Ez a templom nemcsak az imádság háza, nemcsak az ítéletnek háza, hanem a bűnbánat nagy csodájának háza is. Engeded-e, hogy a bűnbánat nagy csodáját véghez vigye rajtad Isten kegyelme? Ne félj tőle! Menj nyugodtan neki! Engedd beledobni magad a tátongó fekete mélységbe! Isten kegyelmének két ölelő karja várja ott az önmagát elítélő, bűnbánó embert.

Ámen.